

Startside>Anlæggelse af retssag>Hvor og hvordan>Hvilket lands love gælder?

Hvilket lands love gælder?

Irland

1 Retskilder

1.1 National ret

Lovvalgsreglerne i Irland har primært deres oprindelse i sædvaneretten og bliver derfor ændret og udviklet. Da retspraksis på dette område er relativt sparsom, er det imidlertid vanskeligt at sige noget afgørende om den gældende retstilstand på en række områder. Det gælder især for familieret. Med hensyn til lovgivningen om kompetence er de traditionelle love om lovvalg gradvist ved at blive erstattet af internationale konventioner og EU-lovgivning.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner 1961

Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Vi har ikke kendskab til bilaterale konventioner, der indeholder lovvalgsbestemmelser, som Irland er part i.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Den generelle holdning er, at lovvalgsregler kun finder anvendelse, hvis mindst én af parterne har anmodet om, at de anvendes.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Der opstår sjældent sager ved de irske domstole, som kræver vurdering af retsgrundsætningerne.

2.3 Ændret tilknytning

Der er ikke indført en enkelt tilgang i Irland.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Selv om der mangler retspraksis på dette punkt, er det usandsynligt, at Irland ville anvende udenlandsk lovgivning, som strider imod irsk *ordre public*.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

De irske domstole kræver, at der føres bevis for indholdet af fremmed lovgivning, som var det et realitetsspørgsmål. Den part, som søger at påberåbe sig fremmed lovgivning, skal gøre den gældende og til rettens tilfredshed bevise indholdet af den som et realitetsspørgsmål. I tilfælde af konflikt mellem parternes beviser kan dommeren vurdere de sagkyndiges troværdighed og vurdere de direkte beviser (*f.eks.* fremmede love og sager), navnlig hvis de anvender begreber, en irsk dommer er bekendt med. Hvis det fremgår af de irske lovvalgsregler, at fremmed lov skal anvendes, men ingen part fremlægger beviser for, hvilken lov det er, vil retten normalt antage, at det er det samme som irsk lov, medmindre det modsatte bevises.

Indholdet af fremmed lov bevises normalt ved hjælp af sagkyndige vidner, og det er ikke tilstrækkeligt, at parterne fremlægger en fremmed lovtekst, sagstekst eller en tekst fra en myndighed for retten. En person, der er uddannet advokat i en fremmed retsorden, eller som har tilstrækkelig erfaring med den pågældende orden i praksis, kan afgive forklaring om den fremmede lov. Retten foretager normalt ikke sine egne undersøgelser af den fremmede lov.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Irland har undertegnet Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser. Irland har gennemført denne konvention ved lovgivning i form af Contractual Obligations (gældende lov) Act, 1991. Konventionens bestemmelser gælder for kontraktlige forpligtelser i enhver situation, som indebærer et valg mellem forskellige landes love. Dog er visse typer kontrakter, såsom kontraktlige forpligtelser som følge af et familieforhold, ikke omfattet af konventionen.

Det bør bemærkes, at forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser ("Rom I") finder direkte anvendelse i Irland. Irland har dog ikke tilsluttet sig gennemførelsen af forordning 1259/2010 ("Rom II"), hvormed der implementeres et styrket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation i de deltagende medlemsstaters retskredse.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Inden for familieret eller ved skilsmissebegæring anser de irske domstole domstolslandets lov (*lex fori*) for et passende princip, fordi det giver sikkerhed. Der har ikke været nogen lovgivning i Irland vedrørende lovkonflikt i sager om skadeserstatning, og der findes meget lidt retspraksis. De irske domstole tager hensyn til princippet om domstolslandets lov (*lex fori*), som tilsiger, at lovgivningen i domstolsstaten bør finde anvendelse, og også til princippet om, at lovgivningen i det land, hvor den skadevoldende begivenhed har fundet sted (*lex loci delicti*), bør finde anvendelse. Domstolene kan også tage hensyn til den egentlige erstatningsret, som anbefaler en fleksibel tilgang, hvor retten kan tage hensyn til alle de forskellige tilknytningskriterier og afgøre kompetencespørgsmålet i overensstemmelse hermed.

Det bør bemærkes, at forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt ("Rom II") finder direkte anvendelse i Irland.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Et barn har sin fars bopæl, hvis forældrene var gift med hinanden på tidspunktet for barnets fødsel. Hvis barnets forældre ikke var gift med hinanden på tidspunktet for barnets fødsel, eller hvis faren er død på tidspunktet for fødslen, er barnets bopæl den samme som morens. Denne regel finder anvendelse, indtil barnet fylder 18 år og bliver myndig og får retlig handleevne til selv at vælge sin bopæl.

For selv at vælge sin bopæl skal en person være bosat i den relevante retskreds og agte at forblive bosat der på ubestemt tid eller permanent. Hvis et af disse elementer ophører med at eksistere, vender personen tilbage til sin oprindelige bopæl. En gift kvinde får sin egen bopæl uafhængigt af sin mand.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Med Status of Children Act 1987 blev begrebet "børn født uden for ægteskab" ophævet. Efter den lov skal forholdet mellem enhver person og den pågældendes far og mor bestemmes, uafhængigt af om faren og moren er eller har været gift med hinanden.

På trods af dette betragtes et barn ikke som ægtefødt, når forældrene til barnet ikke er gift med hinanden på tidspunktet for barnets fødsel eller undfangelse. Et barn kan dog blive legitimeret, hvis forældrene efterfølgende bliver gift. Der er ingen forskel mellem det ægtefødte og det legitimerede barns forfatningsmæssige stilling. Der er heller ingen forskel mellem et barns ret til at blive forsørgt af sine forældre eller til at arve fra hver af sine forældre, uanset om forældrene nogensinde har været gift med hinanden.

Når irske domstole har kompetence i en sag ifølge forordning 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældresvar ("Bruxelles IIa"), anvender de normalt irsk ret.

Når irske domstole har kompetence i en adoptionssag, bliver irsk ret også anvendt.

Det bør bemærkes, at de højere retsinstanser har kompetence til at afsige kendelser om håndhævelse af et barns forfatningsmæssige rettigheder, når der er tale om en irsk statsborger, uanset barnets faste bopæl. En afgørelse fra retten om udøvelse af dennes kompetence vil være styret af, om det under de givne omstændigheder er hensigtsmæssigt eller korrekt for retten at gøre det under hensyntagen til den internationale privatretlige regel om international høflighed.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

I forbindelse med ægteskab fastsætter irsk lovgivning i den 34. ændring af forfatningen af 22. maj 2015, at to personer kan indgå ægteskab efter loven uanset køn. I overensstemmelse hermed kan personer, der har habilitet til at gifte sig og frit kan indgå ægteskab, gøre det uanset deres biologiske køn, når Marriage Bill 2015 er vedtaget og trådt i kraft. Et ægteskab vil ikke blive betragtet som gyldigt i Irland, hvis en af parterne er transseksuel og gifter sig i et nyligt erhvervet køn. Ifølge de internationalprivatretlige bestemmelser vil et ægteskab indgået i udlandet kun blive anerkendt, såfremt en række betingelser er opfyldt. Parterne skal have opfyldt de gældende formaliteter i den retskreds, hvor vielsen finder sted (*lex loci celebrationis*, dvs. loven i den stat, hvor ægteskabet indgås). Parterne skal have retlig handleevne til at gifte sig ifølge reglerne i den retskreds, hvor de havde deres bopæl. Et ægteskab, der er indgået i udlandet, skal svare til det, der normalt forstås som et ægteskab i Irland. Er der f.eks. tale om et potentielt polygamt ægteskab, vil det ikke blive anerkendt.

Kendelser, der afsiges efter artikel 5 i Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010, sikrer anerkendelse af visse kategorier af udenlandsk registrerede forhold som berettigede og forpligtede til at modtage samme behandling efter irsk lovgivning som et registreret partnerskab, der er indgået i Irland, forudsat at det pågældende par ville have haft den samme retlige handleevne til at indgå et registreret partnerskab i Irland.

I forbindelse med kompetence i sager om skilsmisse, separation eller ophævelse finder forordning 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme i ægteskabssager og i sager vedrørende forældresvar ("Bruxelles IIa"), direkte anvendelse i irsk ret. I sager, hvor ingen anden medlemsstat har kompetence ifølge Bruxelles IIa, erklærer de irske domstole sig kompetente, når mindst én af parterne har bopæl i staten på det tidspunkt, hvor sagen indledes.

Når en irsk domstol har kompetence i skilsmissesager, anvender den sin egen lovgivning på familieretssagen og på eventuelt tilknyttede eller beslægtede spørgsmål.

I sager, hvor Bruxelles IIa ikke finder anvendelse, anerkendes en udenlandsk skilsmisse, hvis den er bevilget i et land, hvor begge ægtefæller var bosiddende på datoen for indledning af skilsmissesagen.

3.5.1 Underholdspligt

Krav om underholdsbidrag behandles i øjeblikket i overensstemmelse med Rådets forordning 4/2009 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt.

Formålet med forordningen om underholdspligt er grundlæggende at fastsætte et sæt fælles bestemmelser for kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse, samarbejde og standardiserede dokumenter til fremme af en effektiv inddrivelse af underholdsbidrag i EU. Da et af forordningens primære formål er at sikre, at den bidragsberettigede i en medlemsstat let kan opnå en afgørelse, som automatisk kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat uden yderligere formaliteter, omfatter forordningen om underholdspligt foranstaltninger vedrørende kompetence, lovkollision, anerkendelse og eksigibilitet, fuldbyrdelse og retshjælp og er udformet til at skabe samarbejde mellem centralmyndigheder. Forpligtelsen til at fuldbyrde den oprindelige kendelse uden ændring er helt klar i forordningens ordlyd, og en retsafgørelse truffet i én medlemsstat må i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet i den medlemsstat, hvor den efterfølgende søges anerkendt og fuldbyrdet. Således er forordningens nettovirkning at afskære retten i en medlemsstat, hvor sagen ikke er anlagt, fra muligheden for at afsige nye eller tilknyttede kendelser.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Medmindre der er hensigt om det modsatte, vil en ægtepagt (aftale) mellem parterne blive fortolket efter loven på ægteskabets domicil. Foreligger der ingen ægtepagt, vil gældende lovgivning også blive bestemt af ægteskabets domicil. Hvis ægtefællerne har fælles domicil, svarer det til ægteskabets domicil. Hvis de ikke har, er det sandsynligt, at ægteskabets domicil vil blive bestemt efter den gældende lov, hvortil parterne og ægteskabet har den tætteste tilknytning.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Som generelt princip er den lov, der gælder for arv af fast ejendom, lovgivningen på det sted, hvor ejendommen er beliggende, mens lovgivningen i det land, hvor afdøde havde sin bopæl på dødstidspunktet, finder anvendelse på udlodning og arv af den pågældendes løsøre.

Testators habilitet afhænger af loven i det land, hvor testator havde sin bopæl, selv om nogen mener, at det i tilfælde af fast ejendom bør være det sted, hvor ejendommen befinder sig (*lex situs*), der gælder.

Når testator skifter bopæl mellem den dato, hvor han har skrevet testamente, og den dato han dør, er der delte meninger om, hvorvidt habiliteten bør prøves efter lovgivningen på testators bopæl på tidspunktet, hvor der blev skrevet testamente, eller på tidspunktet for testators død.

Et testamente er formelt gyldigt efter Succession Act 1965, hvis dets form er i overensstemmelse med en af følgende love: loven på det sted, hvor testator foretog den testamentariske disposition, loven om nationalitet, testators domicil eller faste bopæl på tidspunktet for den testamentariske disposition eller på tidspunktet for testators død, eller for så vidt angår fast ejendom, loven på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende.

3.8 Ejendomsret

Irsk ret skelner mellem løsøre og fast ejendom og anvender lovgivningen i det land, hvor aktiverne befinder sig for at fastslå, om det pågældende aktiv er løsøre eller fast ejendom.

Som regel er gældende lov i tilfælde af fast ejendom lovgivningen på det sted, hvor ejendommen er beliggende.

3.9 Insolvens

Forordning nr. 1346/2000 om konkurs ("konkursforordningen") indeholder kompetenceregler for konkursager i EU^[1]. I henhold til artikel 3 i konkursforordningen har medlemsstatene i den medlemsstat, på hvis område skyldners hovedinteresser befinder sig, kompetence til at indlede insolvensbehandling. Derfor skal insolvensbehandling, der indledes i Irland, afgøres af irske domstole efter irsk lov om anmeldelse, prøvelse og anerkendelse af fordringer i forbindelse med insolvensbehandling. De vigtigste relevante love er Companies Act 2014, Personal Insolvency Acts 2012-2015 og Bankruptcy Act 1988.

Nyttige links

<http://www.irishstatutebook.ie/eli/1995/act/26/section/27/enacted/en/html>

[1] Erstattet med virkning fra 26. juni 2017 af den omarbejdede EU-forordning nr. 2015/848 om insolvensbehandling.

Sidste opdatering: 12/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.